

فن آوری اطلاعات و اثرات آن بر ساختار سازمان‌ها

سیده سارا فتاحی*

چکیده

امروزه یکی از مهمترین عواملی که سبب ایجاد تمایز میان جوامع مختلف و قراردادن آنها در سطح اول، دوم و سوم جهان گشته است، میزان دسترسی آنها به اطلاعات می‌باشد. در این میان فن آوری اطلاعات فرصت را برای تولید اطلاعات با بهای کمتر و در زمان کوتاه‌تر برای کشورها و سازمان‌ها فراهم آورده است. با گذشت زمان و روند تحولات جهان، فعالیتهای روزمره جوامع به سرعت در حال مکانیزه شدن می‌باشد به گونه‌ای که در محیط سازمان آثار انقلاب اطلاعات که پایه‌های آن فن آوری اطلاعات می‌باشد به وضوح نمایان گشته و توانسته است تغییرات فراوانی را در ساخت سازمان‌ها به وجود آورد. این مقاله در صدد آن است تا پس از ارائه تعریفی از فن آوری اطلاعات و بیان نقش و اهمیت آن، به بررسی دوره تکاملی آن در سازمان‌ها و اثرات آن بر ساختار سازمانی پردازد.

کلمات کلیدی : فن آوری اطلاعات، دوره تکاملی فن آوری اطلاعات، ساختار سازمانی

مقدمه :

مشکلات، نیاز به اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های مدیریت بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود، می‌توان ادعا کرد تکنولوژی اطلاعات^(۱) در عصر انفجار اطلاعات^(۲) که با سرعت فزاینده‌ای در حال پیشرفت و دگرگونی است نقش مهمی را در این تغییر و تحولات به عهده داشته است.

بانگاهی به چهار عصر عمده در تاریخ جهان :

۱- عصر شکار (تا حدود سال ۹۰۰ میلادی)

۲- عصر کشاورزی (تا حدود سال ۱۷۵۰ میلادی)

در عصری که تکنولوژی‌ها به سرعت دگرگون می‌شوند و چرخه حیات کالاها کوتاه‌تر از همیشه شده است در عصری که عصر مشتری لقب گرفته، در عصری که استفاده مطلوب از دارایی‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است و به سبب پیچیدگی مسائل و

کامپیوتری تقسیم نموده و تفاوت آنها را در استفاده از IT می‌دانند و فن آوری اطلاعات را بعد از تکنولوژیک سیستم‌های اطلاعاتی می‌دانند. دیدگاه محدود به فن آوری اطلاعات دیدگاهی یک بعدی و کاملاً فنی می‌باشد، در این دیدگاه فن آوری اطلاعات به عنوان یک زیر سیستم و زیر مجموعه سیستمهای اطلاعاتی مورد توجه قرار می‌گیرد اما در مقابل دیدگاه محدود، دیدگاه وسیع به فن آوری مطرح است که یک دیدگاه دو بعدی و تجاری - فنی به مقوله IT می‌باشد. در این دیدگاه، IT را می‌توان معادل سیستم‌های اطلاعاتی در نظر گرفت از جمله این صاحب‌نظران "هاگ" می‌باشد (۲۰۰۲) که IT را مجموعه‌ای از سیستم‌های می‌داند که اطلاعات صحیح را در زمان مناسب در اختیار افراد مناسب قرار می‌دهد.^(۵)

اهمیت فن آوری اطلاعات در سازمان‌ها

با توجه به ویژگی سازمان‌های امروزی می‌توان اذعان داشت که امروزه مشتریان به جای فروشنده‌گان کنترل را به عهده دارند، در واقع مشتریان هستند که می‌گویند چه چیزی را در چه موقع و در چه مقدار حاضرند بابت آن پول پردازند، اگر در گذشته مهمترین متغیر در فروش، قیمت کالا و خدمات بود، در حال حاضر محصولات مشابهی بر اساس مزیتهای رقابتی متفاوت به فروش می‌رسند، شرکت‌ها بایستی خود را با تغییرات تطبیق دهند تا بتوانند موضع رقابتی خود را در بازار حفظ نمایند. در این میان یکی از عناصری که زمینه لازم را برای سازمان‌ها جهت تطبیق با شرایط رقابتی فراهم می‌سازد توجه به تکنولوژی اطلاعات و کسب قدرت از طریق دسترسی به اطلاعات سریع و به موقع به واسطه این تکنولوژی می‌باشد.^(۱۲) برای برخورداری از توان رقابتی عوامل مختلفی باید وجود داشته باشند از جمله عوامل و شاخصهای اصلی رقابت پذیری در دو سطح ملی و بین‌المللی می‌توان به عوامل زیر اشاره کرد:

- الف- استاندارد سطح زندگی
- ب- تجارت
- ج- بهره وری
- د- سرمایه‌گذاری

ترکیب این عوامل با یکدیگر تعیین کننده میزان رقابت پذیری سازمان‌ها است و فن آوری اطلاعات می‌تواند در هریک از این عوامل مذکور نقش مهمی را ایفا نماید.^(۷) از دید "آسمیت" و "استروف" (SmithStroff) به طور کلی شرکت شامل سه هسته اصلی است: ۱- فرآیند تصمیم گیری ۲- جریان اطلاعات - ۳- جریان مواد، که فن آوری اطلاعات روی هر سه هسته فوق تأثیر می‌گذارد. کاربرد فن آوری اطلاعات به شرکت‌ها کمک می‌کند تا زیان‌های زیر بهره مند گردد.

۲- عصر صنعتی (تا حدود سال ۱۹۵۰ میلادی)

۴- عصر اطلاعات (از ۱۹۵۰ میلادی به بعد)

متوجه خواهید شد که عصر حاضر را به عنوان عصر اطلاعات لقب داده‌اند، اگر انقلاب صنعتی سبب گشت که بشر قدرت ماشین را جایگزین نیروی زور و بازوی خویش نماید، امروز جامعه متکی بر اطلاعات به انسان این فرصت را داده است که با بکارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات به بهبود توسعه هر چه بیشتر نیروی فکری خویش همت گمارد. باید توجه داشت که توسعه فن آوری اطلاعات مرحله نوینی را آغاز نموده است، گروهی این مرحله را پایان مدرنیته و تولید فرامدرنیته نامیده‌اند، اما جدا از نام گذاری‌های مختلف، فن آوری اطلاعات و روند رو به گسترش آن دنیای کنونی و ساختار سازمانی را متحول ساخته است که در ادامه مقاله این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فن آوری اطلاعات چیست؟

این سئوالی است که بیشتر مردم می‌پرسند، با توجه به اصطلاحاتی که این روزها به سرعت در فرهنگ مان جای خود را باز می‌کند و در محیط اطرافمان با آن برخورد می‌نماییم، مردم روز به روز به درک این اصطلاح بیشتر ترغیب می‌شوند.^(۶) یک واژه نسبتاً جدید است، مترادف آن در فرانسه informatique و در روسی informatika می‌باشد.

سازمان مدیریت صنعتی اروپا فن آوری را وسیله به کارگیری داشن، علم و اکتشافات برای تولید کالا و خدمات تعریف نموده است. (۱) و در این میان منظور از فن آوری اطلاعات به مجموعه‌ای از ابزارها و روشها

گفته می‌شود که برای تولید، جمع آوری اطلاعات و استفاده از آن در جامعه و سازمان به کار

می‌رود، که با کوچک کردن، ارزان کردن و کاربردی ساده باعث شده است دسترسی به اطلاعات از هر جا و توسط هر شخصی به راحتی صورت گیرد.^(۱۰) دریان ساده تر فن آوری اطلاعات عبارت است از مجموعه روش‌هایی که افراد را در ضبط، ذخیره سازی، پردازش، بازیابی، انتقال و دریافت اطلاعات یاری می‌نماید.

دو دیدگاه عمدۀ به فن آوری اطلاعات

با مطالعه بسیاری از کتب و مقالات ارائه شده در خصوص فن آوری اطلاعات متوجه می‌شویم که دو دیدگاه عمدۀ در خصوص فن آوری اطلاعات وجود دارد:

۱- دیدگاه محدود

۲- دیدگاه وسیع

طرفداران دیدگاه محدود به فن آوری اطلاعات، معتقدند که جزئی از سیستم‌های اطلاعاتی می‌باشد، آنها سیستم‌های اطلاعاتی را به دو دسته سیستم‌های اطلاعات دستی و سیستم‌های اطلاعات

مورد استفاده قرار می‌گیرد.^(۹) برای مثال شرکت هوابیمایی آمریکا در دهه ۱۹۶۰ سیستم پیش فروش بلیط و نگهداری جابرای مسافران به اجرا در آورد که می‌توانست بیشترین عملیات روزانه را انجام دهد.^(۲)

در مرحله بعد تکنولوژی به صورت یکی از منابع سازمان در می‌آید، مدیران با استفاده از سیستم اطلاعاتی مدیریت و سیستم‌های پشتیبانی از تصمیمات^۴ درجهت بهبود عملکرد دوایر و کل سازمان اقدامات زیادی به عمل می‌آورند، با افزایش پایگاه‌های اطلاعاتی، مدیران در صدد برآمدن که با استفاده از این داده‌ها برای گرفتن تصمیمات مهم از سیستمهای کامپیوتری استفاده کنند. چون مدیریت سطوح بالا، اطلاعاتی برای برنامه ریزی استراتژیک و کنترل سازمان نیاز دارد باید سیستمی وجود داشته باشد که به واسطه آن، آنها بتوانند به سهولت و با سرعت به اطلاعات منتخب و مورد نیاز در مورد عوامل کلیدی سازمان دست یابند. سیستم اطلاعات مدیریت سطوح بالا^۵ این نیاز را برآورده می‌سازد کاربرد IT در سیستم اطلاعات مدیریت بالا به عنوان یک اسلحه استراتژیک مورد استفاده قرار می‌گیرد. فن آوری اطلاعات سبب می‌شود همکاران درون سازمانی و نیز افراد با سازمان‌های دیگر ارتباط برقرار نمایند. همچنین امروزه شبکه کاری^۶ به شکل‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

شرکت‌های می‌توانند شبکه کاری محلی LAN^۷ یا شبکه گسترده WAN^۸ به وجود آورند و یا از طریق اینترنت به طور مستقیم ارتباط برقرار نمایند.^(۲) یکی از دلایل مهمی که سیستم‌های اطلاعاتی امروزه چنین نقش مهمی در سازمان‌ها ایفاء می‌کنند عبارت است از

اوچگیری قدرت تکنولوژی کامپیوتر و کاهش هزینه استفاده از آن، قدرت محاسباتی که هر ۱۸ ماه دو برابر می‌شود، باعث شده است که قدرت کامپیوتراهای شخصی ۲۵ هزار برابر از زمانی که آنها در ۲۵ سال پیش اختراع شده اند افزایش یابد.^(۳) سیستم کامپیوتری On line مشتریان را قادر می‌سازد که سفارشات خود را ۲۴ ساعت در شبانه روز انجام دهن. شرکت‌های طور روز افزونی بروشور، تبلیغات مشخصات کالا، فرم سفارش را به صورت الکترونیک تهیه می‌کنند و از طریق شبکه WWW اینترنت آنها را قابل دسترسی یا ارسال می‌کنند. بدون شک مهمترین و در عین حال بزرگترین پیشرفت در زمینه فن آوری اطلاعات و ارتباطات با ابداع "وب" توسط تیم برترین‌لی در اوخر سال ۱۹۸۰ بر می‌گردد، به منظور آشنایی با جایگاه واقعی "وب" کافی است به ضریب نفوذ آن پس از ابداع توجه گردد. پس از ابداع هر فن آوری، مدت زمانی به طول می‌انجامد تا فن آوری مورد نظر در مقیاس عمومی مورد استفاده قرار گیرد. (ضریب نفوذ) مثلاً تلفن پس از

۱- صرفه جویی در هزینه و بهبود بخشیدن دقت اطلاعات
۲- اجتناب از اشتباهات انسانی، هنگامی که وظایف تکراری یا پیچیده است.

۳- صرفه جویی مالی به علت کاهش خطای زمانی که صرف انجام وظایف می‌شود.

۴- ادغام و هماهنگی چندین وظیفه در یک وظیفه

۵- بهبود بخشیدن کارایی سازمان و اثر بخشی

۶- بهبود در مدیریت میانی و کاهش فرایندهای زائد از طریق تهیه اطلاعات مفیدتر دلایل فوق باعث استفاده روز افزون شرکت‌ها و سازمان‌ها از فن آوری اطلاعات می‌شود.^(۱۱)

عواملی که ممکن است باعث کاهش مزایای فن آوری اطلاعات شود عبارتند از: فرهنگ استفاده از IT، آموزش صحیح، امنیت روشها و دستورالعملها گاهی اوقات سازمان‌ها امکان دسترسی به مزایای فن آوری اطلاعات را ندارد که این باعث عقب افتادن آنها از رقبا می‌شود. عواملی را که ممکن است باعث دسترسی به IT برای شرکت‌ها شود، باید در مسایلی چون بودجه کافی، علم و اطلاعات کافی درباره IT ها، امکان دسترسی به آنها و زیرساختهای مناسب جستجو کرد.

دوره تکاملی کاربرد تکنولوژی اطلاعاتی در سازمان

با در نظر گرفتن هرم سازمانی و تفاوتی که بین سطوح و دوره کار مدیران وجود دارد می‌توان اذعان داشت که آنچه که مدیران عملیاتی سازمان با آن سرو کار دارند. برنامه‌های معین و مشخص و تصمیمات برنامه ریزی شده می‌باشد. هر چه افراد در سطوح سازمان بالاتر روند، توان اخذ تصمیمات برنامه ریزی

نشده اهمیت بیشتری می‌یابند به دلیل آنکه آنچه مدیریت رده بالا با آن دست به گریبان است، مسائل و رویدادهای گنج و مبهم است. در این میان IT می‌تواند نقش مهمی را در برآوردن خواسته‌های هر سطح داشته باشد.

نخستین اندیشه درباره استفاده از فن آوری اطلاعات این بود که با اوگذاری مقداری از کارهای کامپیوتر، هزینه دستمزد کاهش یابد. چنین سیستمی را سیستم پردازش عملیات (TPS)^۳ نامیدند که یک دستگاه خودکار، عملیات روزانه و یکنواخت سازمان را نجام دهد. در واقع TPS سیستمی است که داده‌ها و اطلاعات در یک معامله یا دادوستد تجاری رابه طور کامل و دقیق پردازش می‌نماید و نتیجه را با استفاده از سیستم کامپیوتری در اسرع وقت تحويل می‌دهد، انواع محصولات اطلاعاتی مانند فرم‌ها، لیستهای در گردش داخلی سیستم، گزارش‌ها و لیست‌های چاپی و تصویری را تهیه می‌کند و به عنوان مبنای برای تهیه گزارش‌های بعدی برای مدیریت سازمان

۷ LAN

۸ WAN

۹ اوچگیری

۱۰ استفاده از آن، قدرت محاسباتی که هر ۱۸ ماه دو برابر می‌شود،

۱۱ باعث شده است که قدرت کامپیوتراهای شخصی ۲۵ هزار برابر از

۱۲ زمانی که آنها در ۲۵ سال پیش اختراع شده اند افزایش یابد.^(۳)

۱۳ سیستم کامپیوتری On line مشتریان را قادر می‌سازد که سفارشات

۱۴ خود را ۲۴ ساعت در شبانه روز انجام دهن. شرکت‌های طور روز

۱۵ افزونی بروشور، تبلیغات مشخصات کالا، فرم سفارش را به

۱۶ صورت الکترونیک تهیه می‌کنند و از طریق شبکه WWW اینترنت

۱۷ آنها را قابل دسترسی یا ارسال می‌کنند. بدون شک مهمترین و در

۱۸ عین حال بزرگترین پیشرفت در زمینه فن آوری اطلاعات و ارتباطات با ابداع "وب" توسط تیم برترین‌لی در اوخر سال ۱۹۸۰ بر

۱۹ می‌گردد، به منظور آشنایی با جایگاه واقعی "وب" کافی است به

۲۰ ضریب نفوذ آن پس از ابداع توجه گردد. پس از ابداع هر فن آوری،

۲۱ مدت زمانی به طول می‌انجامد تا فن آوری مورد نظر در مقیاس

۲۲ عمومی مورد استفاده قرار گیرد. (ضریب نفوذ) مثلاً تلفن پس از

۲۳ ۷۴

۲- بهبود هماهنگی

تکنولوژی اطلاعات به سبب ایجاد ارتباط از طریق تسهیل در جریان مبالغه اطلاعات به از میان برداشتن بسیاری از سدهای بین مدیران کمک می نماید. سیستم های پیام دهنده الکترونیکی، کنفرانس ویدئویی، پست الکترونیکی، تشکیل میزگرد از راه دور و .... مدیران را قادر ساخته است تا ارتباط بیشتری با یکدیگر یابند و این یکی از بزرگترین ره آوردهای IT می باشد. در واقع تکنولوژی اطلاعات این شرایط را فراهم آورده است که "جهانی سازماندهی کنیم در حالیکه محلی عمل می نماییم.

۳- تمرکز و عدم تمرکز

تکنولوژی اطلاعات به سازمان ها اجازه می دهد که به طور همزمان تمرکز و عدم تمرکز را محقق سازند، تئوری سازمان به طور سنتی با تمرکز و عدم تمرکز به عنوان یک رابطه مجموع صفر برخورد کرده است یعنی با افزایش یکی از آن دو، به تناسب، دیگری کاهش می یابد. دو گانگی بین تمرکز و عدم تمرکز در آینده، به مراتب کمتر از زمان حال خواهد شد، دلیل این امر ساده است زیرا تکنولوژی اطلاعات به سازمان ها اجازه خواهد داد که خود اطلاعات را ایجاد و ذخیره کنند. فعالیت غیر متتمرکز را چنان هماهنگ می نماید که گویی آن فعالیتها متتمرکز بوده اند. (۸)

مدیرانی که می خواهند سیستم تصمیم گیری خود را متتمرکز نمایند می توانند از این تکنولوژی استفاده کنند تا اطلاعات بیشتری را جمع آوری نمایند و تصمیمات بیشتری بگیرند از سوی دیگر مدیرانی که بخواهند سیستم مدیریت خود را غیر متتمرکز کنند می توانند با

بکارگیری این تکنولوژی، اطلاعات بیشتری را به کارکنان و اعضاء سازمان بدند و بر مشارکت آنها در تصمیم گیری، استقلال و خود مختاری آنان بیفزایند.

۴- جدا کردن کار از مکان

امروزه به باور بسیاری از سازمان ها کار عملی است که باید انجام شود نه جایی که فرد باید به آن جا روند. آنان با موفقیت تکنولوژی را جایگزین ادارات کرده اند و با بسیاری از تجهیزات و امکانات مختلف ارتباطی و اطلاعاتی شرایط محل کار را دگرگون کرده اند و آن را زیر سوال بردند. (۴)

تکنولوژی ارتباطات مسئله فاصله را برای بسیاری از کارها و در موقعیت های زیادی حذف کرده است. بسیاری از کارمندان می توانند از محل منزل خود با سایت شرکت ارتباط برقرار نمایند و کارشان را در منزل انجام دهند و از این رو شرکت می تواند دفتر مرکزی را کوچک تر نماید و اصطلاحاً به سمت تشکیل ادارات مجازی پیش رود.

واژه ادارات مجازی معرف نوعی کار به صورت متحرک و دور از

سال، رادیو پس از ۳۸ سال، کامپیوتر شخصی پس از ۱۶ سال تلویزیون پس از ۱۳ سال و وب پس از ۴ سال، موفق به جذب ۵۰ میلیون استفاده کننده شده است.

از دیگر تجهیزاتی که به کاربران و مدیران در انجام فعالیتهای روزانه و تصمیم گیری ها در سازمان کمک می نماید عبارتند از : کاربرگ الکترونیکی EXCEL که به ارائه راه های مؤثر جهت پردازش اداده ها و تهیه استناد و مدارک سازمانی منجر می شود، کنفرانس ویدئویی، پست الکترونیکی، فاکس، ابزارهای تجزیه و تحلیل، مدل سازی و تعریف و ارزیابی راه ها مانند استفاده از نرم افزارهای MS.

ساختار سازمان:

آرایش سیستمهای فرعی سازمان و نیروی انسانی ساختار سازمان را می سازند (۶) ماساختار را به عنوان یکی از اجزاء سازمان که از عناصر پیچیدگی (حدود تفکیک را در سازمان نشان می دهد، همچنین میزان تخصص گرایی، تقسیم کار، و تعداد سطوح در سلسه مراتب سازمان)، رسمیت (حدی که یک سازمان برای جهت دهی رفتار کارکنانش به قوانین، مقررات و رویه ها متكی است) تمرکز (به جای اختیار تصمیم گیری در آنجا متتمرکز است) تشکیل شده تعریف می کنیم. (۸)

اثرات تکنولوژی اطلاعات بر ساختار سازمانی

امروزه استفاده از جنبه های مختلف فن آوری اطلاعات در سازمان های سطح جهان امری ناگزیر و گسترده است و سازمان ها به تأییدی که IT بر ساختار سازمانی دارد پی برده اند. در این قسمت به بررسی برخی از آثاری که تکنولوژی اطلاعات بر ساختار سازمان ها دارد اشاره می نمایم.

۱- کاهش هرم و افقی شدن ساختار سازمان

سیستم های اطلاعاتی، شکل آینده، سازمان ها را تغییر خواهند داد. انقلاب اطلاعات نیاز به مدیران میانی و واحد های ستادی برای جمع آوری، تجزیه، تحلیل، تغییر و تنفسی

داده برای مدیران ارشد اجرایی را کاهش خواهد داد. (۸) کاربرد تکنولوژی پیشرفته اطلاعاتی باعث شده است که از سطوح مدیریتی سازمان کاسته شود، سازمان های بزرگ و بورکراتیک در غالب موارد غیر کارا، مقاوم در مقابل تغییرات و از قدرت رقابت کمی برخوردار هستند. سیستم های اطلاعاتی می توانند تعداد سطوح مختلف را در سازمان کاهش دهند، این کار از طریق تدارک اطلاعات لازم برای مدیران جهت اداره کردن تعداد زیادی از کارگران و کارمندان و از کانال تفویض قدرت تصمیم گیری زیادتر به لایه های پایین تر انجام می شود بخاطر این تغییرات، بسیاری از شرکت ها هزاران شغل مدیران میانی را حذف کرده اند IBM. و جنرال موتور نمونه هایی از این سازمان ها هستند که بیش از ۳۰۰۰ شکل مدیر میانی را یکباره حذف کرده اند. (۳)

تعداد اندکی کارمند لازم بود و بقیه منتظر خدمت شدند. (۲)

فتحة:

در ابتدای هزاره سوم، صنعت فن آوری اطلاعات در جهان محور دگرگونی و توسعه قرار گرفته است تکنولوژی اطلاعات یکی از ابزارهایی است که به مدیران سازمان کمک می نماید تا به کمک آن زمینه لازم را جهت تطبیق با شرایط رقابتی فراهم سازند. این علم به تدریج تمام ابعاد زندگی ما را در بر می گیرد و زیر بنای جدیدی را برای ساختارهای سازمانی و کلیه فعالیتهای آن فراهم آورده است، این زیر بنا توسعه سازمان ها را با ابزارهای جدیدی اطلاعاتی وارتباطی فراهم خواهد نمود. متحول شدن از اقتصاد بر مبنای صنعت به اقتصاد بر مبنای دانش فنی و اطلاعات سبب ایجاد تغییر و تحول در سازماندهی شرکت ها گشته است از جمله آثار آن می توان به افقی شدن، قابلیت انعطاف، بهبود هماهنگی، جدا کردن کار از مکان، افزایش کارکنان متخصص اشاره کرد تصمیم گیری در خصوص انتخاب فن آوری اطلاعات تأثیر مهمی بر عملکرد سازمان دارد و به عبارتی تصمیم گیری در خصوص فن آوری اطلاعات یک تصمیم استراتژیکی است که با در نظر گرفتن تمام ملاحظات باید صورت گیرد چرا که توجه به تکنولوژی اطلاعات در کنار سایر منابع یک سازمان و توسعه آن یک ضرورت اجتناب

میراث

- Y-Information Technology.
  - Y-Information Explosion
  - Y-Transaction processing system
  - Y-Decison supportsys tem
  - Q-Executive Information system.
  - Q-Networking.
  - V-LAN = Local area network
  - A-WAN = Wide area network

فہرست منابع:

- انسدی فرد، رضا، تئوسيه عن آوری های نوین نیازمند جامع نگری در آموزش نیروی انسانی، مجله مدیریت، خرداد و تیر، ۱۳۸۴، ص ۱۳۰.
  - ۲- ال دفت، ریچارد، تئوری و تاریخ سازمان، جلد دوم ترجمه دکتر علی پارسانیان و دکتر سید محمد اعرابی، انتشارات دفتر پژوهشی ترجمه، ۱۳۷۹، ص ۵۰۰-۵۷۹، ۵۷۸-۵۷۶، ۵۷۵-۵۷۴.
  - ۳- الف سن، چمز و لادون، که نت، میسیتم های اطلاعاتی در مدیریت با کاربردهای تجارت الکترونیک و اینترنت، ترجمه محمد راد، انتشارات نگاه داشت، ۱۳۸۳، ص ۴۰-۳۴۳-۳۰.
  - ۴- الوازی، سید مهدی، مدیریت عمومی، نشر نوی، ۱۳۸۱، ص ۳۷-۳۰.
  - ۵- امیر پار، پار، چزوه آموزشی میسیتم های اطلاعات مبتنی داشنگاه تهران، ۱۳۸۴.
  - ۶- جواد کار، دبیلو، اس، میسیتم های اطلاعات مدیریت، ترجمه احمد سرداری، انتشارات سمت، ۱۳۸۳، ص ۵۰.
  - ۷- خلیل، طارق، مدیریت تکنولوژی رمز موقتی در رقبات و خلق ثروت، ترجمه سید کامران باقری و ماهور ملت پرس، انتشارات پایام، ۱۳۸۱، ص ۴۹ و ۴۸.
  - ۸- راپین، استفین، تئوری سازمان، ترجمه سید مهدی الوازی و حسن دانایی فرد، انتشارات صفار، ۱۳۷۹، ص ۱۳۰.
  - ۹- طالقانی، محمد، مهندسی و مدیریت اطلاعات، نشر کتبیه گل، ۱۳۸۲، ص ۱۶۷.
  - ۱۰- محمد نژاد، فرشید، تکنولوژی اطلاعات و مهندسی مجلد تئوری انسانی، مجله تدبیر، شماره ۹۴، ص ۴۱.
  - ۱۱- سیف خضرابالینی، سید حیدر، مهندسی مجلد در سازمان ها و کاربردها، مجله روشن، شماره ۵۶، ص ۴۴.
  - ۱۲-Hommer, m.,champy,J. Redesign of the Business. Barcelona , Spin , Paramon, ۱۹۹۴.

* مدرس موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی طبرستان چالوس و
دانشگاه آزاد اسلامی واحد نوشهر و حالوس

دفاتر کار سنتی است که در آن کار افراد و بسته به داشتن جا و مکانی برای انجام دادن آن نمی‌باشد.

حرکت به سمت ادارات مجازی مستلزم این خواهد بود که تعاریف مجددی از اصطلاحاتی نظری پیچیدگی و حیطه نظارت ارائه شود. کارمندانی که امور دفتری را در سازمان به عهده دارند، این امور را در منزلشان انجام می‌دهند، آنها فعالیتهای روزانه خود را خارج از پارامترهای فیزیکی سازمان انجام می‌دهند. اما رایانه‌هایی وجود دارند که به مدد آنها مدیریت می‌تواند بر فعالیتهایی که کارکنان در منزل انجام می‌دهند، نظارت کند. بدین صورت کامپیوتراها، ساعت حاضر شدن کارکنان پشت رایانه (در محل کارخود)، میزانی که در هر ساعت کار کرده اند، مقایسه ستاده‌های کارکنان با معیار از پیش تعیین شده و ساعتی که کارکنان کار خود را تعطیل می‌کنند، به مدیریت سازمان اعلام می‌کنند. (۸)

۵- افس اش، قابلست انعطاف در سازمانها

شرکت‌ها به واسطه استفاده از تکنولوژی اطلاعات می‌توانند قابلیت پاسخگویی خود را نسبت به تغییر و تحولات محیط پیرامون خود افزایش دهند و از فرصت‌های جدید استفاده مطلع بتری نمایند.

بسیاری از شرکت‌های بزرگ به واسطه تکنولوژی اطلاعات پایگاه‌های داده‌های عظیمی را در اختیار

دارند که به آنها این فرستت را می‌دهد که سوابق خرید مشتریان خود را ثبت نمایند و آنها را تجزیه و تحلیل کنند. شرکت‌های بزرگ از این طریق نیازها و ترجیحات تمامی مشتریان خود را می‌دانند.

بسیاری از شرکت‌های کوچک با کامپیوترهای روى ميز، با بسته‌های نرم افزاری ارزان و ابزاری که توسط کامپیوتراكنترل می‌شوند،

۶- افزایش کارکنان متخصص

کاربرد سیستم اطلاعاتی پیچیده و فن اوری اطلاعات بدان معناست که کارکنان باید آموزش دیده و حرفه‌ای باشند تا بتوانند با این سیستم کار کنند و آنرا حفظ کنند، در بیشتر موارد سازمان ها باید پس از بکارگیری این تکنولوژی کارگران بدون مهارت خود را با افراد ماهر و متخصص جایگزین نمایند. به عنوان مثال گروه بانکداران آمریکای شمالی پس از بکارگیری سیستم خدماتی مشتریان مجبور شد نسبت کارکنان ماهر و حرفه‌ای خود را از ۳۰ تا ۶۰ درصد برساند، این سیستم جایگزین تعداد زیادی از نیروهای دفتری شد. برای کارهایی مثل نامه نویسی، بایکانی و پر کردن فرم